

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2709

Vragen van het lid **Vuijk** (VVD) aan de Minister van Defensie over *een persbericht van de onderzoeksraad* (ingezonden 7 juli 2014).

Antwoord van Minister **Hennis-Plasschaert** (Defensie) (ontvangen 15 augustus 2014)

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het persbericht van de onderzoeksraad voor veiligheid met als kop «Veiligheidstekorten opgelost, wel aandachtspunten bij 336 Squadron Koninklijke Luchtmacht»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Herkent u de constatering van de onderzoeksraad dat (1) de Koninklijke Luchtmacht niet aan de – door Defensie opgestelde – militaire luchtvaart-eisen, de MAR OPS-1, voldoet, (2) dat deze nog niet volledig zijn ingevoerd en (3) dat de veiligheidscultuur bij het 336 Squadron meer aandacht behoeft?

Antwoord 2

Ik herken de constatering van de Onderzoeksraad dat de Koninklijke Luchtmacht nog niet aan de MAR OPS-1 voldoet en dat deze nog niet volledig zijn ingevoerd. Die invoering is momenteel wel volop gaande. Zo worden onder andere de inrichting van de organisatie aangepast, rollen en taken vastgelegd en procedures en handboeken verder ontwikkeld. Naar verwachting is de invoering eind van dit jaar voltooid. Vervolgens vindt een evaluatie plaats en een audit door de Militaire Luchtvaart Autoriteit (MLA). MAR OPS-1 stelt eisen aan de reguliere bedrijfsvoering voor een veilige vlucht. Op het moment dat niet aan de eisen kan worden voldaan doordat er geen sprake is van reguliere bedrijfsvoering, zoals bij militaire missies het geval is, wordt een risicoanalyse gemaakt en waar nodig maatregelen genomen (zie ook het antwoord op de vragen 6 en 7). Binnen de Koninklijke Luchtmacht en het 336 squadron wordt veel aandacht besteed aan het creëren van een veiligheidscultuur waarin medewerkers zich vrij voelen om (vermeende) incidenten te bespreken en te melden. Bovendien

¹ http://www.onderzoeksraad.nl/uploads/fm/2014_07_03_PB_336_Squadron.pdf

wordt de veiligheidscultuur meegenomen in de audits en inspectiebezoeken van de MLA.

Het rapport bevestigt dat deze aandacht rendeert. De Onderzoeksraad heeft immers vastgesteld dat in de periode 2007–2013 het aantal geregistreerde meldingen is toegenomen, inbegrepen de C-130 Hercules gerelateerde meldingen. Alle meldingen zijn behandeld en er zijn maatregelen genomen die bijdragen aan de verdere verbetering van de veiligheidscultuur.

Vraag 3 en 4

Herkent u de constatering van de onderzoeksraad dat geen van de gemelde veiligheidstekorten zich momenteel nog voordoen?

Hoe beoordeelt u de ogenschijnlijk tegenstrijdige conclusies van de onderzoeksraad dat enerzijds de veiligheidscultuur meer aandacht behoeft en dat anderzijds geen van de gemelde veiligheidstekorten zich momenteel nog voordoet?

Antwoord 3 en 4

De Onderzoeksraad verwijst hierbij naar twee verschillende zaken. De gemelde veiligheidstekorten zijn opgelost. Daar is op dit moment dus geen probleem meer. De Onderzoeksraad constateert tegelijkertijd dat het van belang is meer aandacht te geven aan de veiligheidscultuur. Daarmee wordt bedoeld een cultuur waarin medewerkers zich vrij voelen melding te maken van (vermeende) veiligheidsrisico's, zodat deze kunnen worden opgelost (zie ook het antwoord op vraag 2). De Onderzoeksraad heeft geen nader onderzoek gedaan naar de veiligheidscultuur binnen 336 Squadron.

Vraag 5

Als u de conclusie herkent dat de veiligheidscultuur meer aandacht behoeft, aan welke specifieke onderdelen van die veiligheidscultuur wordt dan meer aandacht gegeven?

Antwoord 5

Zoals in het antwoord op vraag 2 al is gesteld, wordt binnen de squadrons van de Koninklijke Luchtmacht veel aandacht besteed aan de veiligheidscultuur. De veiligheidscultuur komt veelvuldig aan de orde tijdens bijvoorbeeld supervisie cursussen, vlieg- en grond veiligheidsdagen en opleidingen. Het melden van (vermeende) veiligheidsrisico's met als doel deze op te lossen, lessen te trekken en voorvallen in de toekomst te voorkomen staat hierbij centraal. De MLA (toezichthouder) stelt bij audits en inspectiebezoeken de veiligheidscultuur, waaronder ook de rol van leidinggevendenden, steeds centraal.

Vraag 6 en 7

Herkent u de constatering van de onderzoeksraad dat door de uitenddruk in de afgelopen jaren de grenzen van veilig werken zijn opgezocht?

Hoe beoordeelt u de conclusie «er kan niet uitgesloten worden dat zij (vliegers rv) onbevoegd en (te) onervaren zijn ingezet bij tactische vluchten»?

Antwoord 6 en 7

Defensie streeft een zo veilig mogelijke werkomgeving na. Risico's bij een militaire inzet in conflictgebieden zijn echter nooit geheel uit te sluiten. De aard van het militaire werk brengt dat met zich mee. Bij alle inzet wordt een analyse gemaakt en worden risico's gewogen. Waar nodig worden maatregelen genomen.

Destijds heeft de risicoafweging, waarbij ook de uitenddruk is meegenomen, geleid tot de maatregel om met de C-130 vanaf een vliegveld buiten Afghanistan te opereren en enkel in te zetten voor relatief eenvoudige transportvluchten.

Daarmee is voldoende gewaarborgd dat crews niet onbevoegd en (te) onervaren zijn ingezet.

Vraag 8

In hoeverre hebben deze conclusies effecten op de thans lopende militaire missies en militaire operaties? Leidt dit bijvoorbeeld tot minder vluchten dan beoogd?

Antwoord 8

Het onderzoek wijst uit dat geen van de gemelde veiligheidstekorten zich momenteel nog voordoet. Enerzijds omdat de vermeende tekortkomingen niet allemaal zijn aangetoond en anderzijds omdat naar aanleiding van de gemelde tekortkomingen maatregelen zijn getroffen. De conclusie van de Onderzoeksraad heeft daarom geen effect op thans lopende militaire missies en operaties. Veiligheid en de veiligheidscultuur zijn beide zeer belangrijk en zijn onlosmakelijk verbonden aan militaire missies en operaties. Aan beide aspecten wordt bij de voorbereidingen en tijdens militaire missies voortdurend aandacht besteed.